

Aan
Gemeenteraad/commissie B&B

Van
College

Datum
12 januari 2022

Kopie
Stuurgroep Programma

Betreft
Programma Datagedreven Sturing Sociaal Domein

Waarom dit raadsbericht

Ondanks alle inspanningen en stappen die zijn gezet blijken de drie organisaties, gemeenten Ouder-Amstel en Uithoorn en uitvoeringsorganisatie Duo+ financieel nog onvoldoende inzicht te hebben. Het niet tijdig kunnen signaleren van financiële (mee- en) tegenvallers is nog aanwezig, er is onvoldoende zicht op prognoses en (bij)sturen is onvoldoende mogelijk. Dit heeft een groot effect op de mogelijkheid om tijdig politieke keuzes te maken. De algehele begroting van de gemeenten staat onder druk en voorzieningen komen in gevaar.

De inspanning die zijn geleverd voor "Grip op bedrijfsvoering" in het sociaal domein, zijn een eerste stap geweest om meer inzicht te hebben op het sociaal domein. We zien een noodzaak om de informatiebehoefte nog verder te versterken. Datasturing is hierbij een belangrijke werkwijze om de grip op het sociale domein te vergroten. Vanaf februari 2022 starten we met een Programma datagedreven sturing sociaal domein. Via deze memo willen wij u hierover informeren.

Programma Datagedreven Sturing Sociaal Domein

De drie organisaties, gemeenten Ouder-Amstel en Uithoorn en uitvoeringsorganisatie Duo+, hebben in oktober 2021 een programmavoorstel geschreven om meer datagericht te gaan werken in het sociaal domein zodat het mogelijk wordt beleid en sturing voortdurend af te stemmen op de feitelijke situatie. Het programmavoorstel is uitgewerkt in een programmaplan. Het programmaplan geeft inzicht in de activiteiten om te komen tot de tussen- en eindresultaten inclusief de benodigde resources op basis waarvan het college en de raad kan besluiten over de over de haalbaarheid.

Ambitie

Het ambitieniveau is om in 2022 te groeien naar het datavolwassenheidsniveau waarbij data in het sociaal domein ondersteunt bij het weten wat er speelt. Streven is dat bestuurders en de professionals worden ondersteund bij het verkrijgen van inzicht voor het bepalen van de beleidsdoelstellingen. De lange termijn ambitie is dat beleidskeuzes en sturingsbeslissingen tot stand komen op basis van een wisselwerking tussen data-inzichten en duiding door professionals.

Om aan de ambitie te werken zijn er drie projecten gedefinieerd.

- **Sturing door data;** Juiste data omgezet naar informatie die periodiek geautomatiseerd beschikbaar is voor het vergroten van de voorspelbaarheid van de uitgaven en de mate van control. (*Ontwikkelen dashboard met direct oproepbare informatie.*)
- **Sturing op inhoudelijke beleidlijnen;** Creëren van inhoudelijk inzicht op basis waarvan de juiste integrale keuzes gemaakt kunnen worden. (*Data over bijvoorbeeld bevolkingsgroei, vergrijzing, bevolkingsopbouw, beroep op voorzieningen per wijk, nieuwbouw, grootstedelijke problematiek etc. benutten voor het ontwikkelen en bijstellen van beleid.*)
- **Vergroten kostenbewustzijn;** Verder ontwikkelen van een breder, meer integraal en inhoudelijk gedreven kostenbewustzijn bij medewerkers, verwijzers en zorgaanbieders en dit integreren in de dagelijkse werkzaamheden. (*Verwijzers, zorgaanbieders en medewerkers hebben het bewustzijn rondom budgetten en het inzicht in de (zorg)kosten. Doorontwikkelen contractmanagement.*)

Het programma richt zich op realisatie van datagedreven sturing in het gehele sociaal domein van de drie organisaties. Vanwege de onvoorspelbaarheid van de uitgaven wordt prioriteit gegeven aan het onderdeel jeugdhulp zonder de andere onderdelen van het sociaal domein uit het oog te verliezen.

Proeftuinen

Datagedreven sturen binnen het gehele sociaal domein is een omvangrijke en complexe opgave wanneer we er niet voor kiezen om de opgaves die er liggen, in kleine overzichtelijke vraagstukken op te pakken. Dit noemen we proeftuinen.

In een proeftuin werken we een specifieke vraagstuk van A tot Z uit voor alle drie de projecten van de drie organisaties. We bereiken op korte termijn resultaten en we leren van de ervaringen. Hierdoor kan het volgende datavraagstuk sneller opgelost worden. We kiezen er daarmee voor om de proeftuin als een vliegwiel in zetten.

Er gekozen om de volgende vraagstukken achtereenvolgens uit te werken in de proeftuinen:

1. Verhogen voorspelbaarheid uitgaven specialistische jeugdzorg
2. Een nog nader te definiëren opgave gericht op de Wmo

Tijdens de evaluatiefase worden de projectresultaten overgedragen aan de staande organisaties voor beheer en doorontwikkeling. Het doel van de evaluatie is geleerde lessen uit de projecten ook te kunnen gebruiken in volgende projecten (niet alleen binnen het sociaal domein maar organisatie breed).

Wat is het maatschappelijke effect?

Wanneer de organisatie zijn gegroeid in het meer datagedreven werken dan kan er integraal beleid ontwikkeld kan worden op basis van analyses die zijn gebaseerd op feiten en weten we beter wat wel en wat niet werkt binnen het sociaal domein zodat de er een verbetering gerealiseerd kan worden van zorg(aanbod)/(inkoop).

Welke argumenten en keuzemogelijkheden zijn er?

Het alternatief voor het leggen van een basis voor datagericht werken in het sociaal domein is blijven improviseren. Wanneer we niets doen blijft het onmogelijk om beleid en sturing voortdurend af te stemmen op de feitelijke situatie. We blijven reageren op de ontstane situatie zonder integraal te kunnen anticiperen op wat komen gaat. We kunnen niet voorzien in de gevraagde raadsinformatie zonder hiervoor een aanvullende opdracht aan Duo+ te geven, inclusief de bijbehorende middelen.

Wat hebben we hiervoor nodig?

Voor de deelname door Ouder-Amstel is een investering nodig van 394 uur uit de reguliere personeelsbegroting en een eenmalig bedrag van € 98.467 voor de inhuur van externe deskundigheid. Het college heeft besloten de beschikbare ruimte binnen de begroting Wmo 2022 hiervoor in te zetten. Ook de gemeente Uithoorn en uitvoeringsorganisatie Duo+ dragen bij aan de uitvoering van het programma.

Het beschikbaar stellen van de Wmo middelen ten gunste van het programma betekent dat de middelen niet beschikbaar zijn voor het opvangen van de eventuele tekorten binnen het sociaal domein.

Via een presentatie van de programmanager geven wij u graag een nadere toelichting op het Programma Datagedreven Sturing Sociaal Domein. Deze presentatie kan in overleg plaatsvinden. De programmamanager geeft een zelfde presentatie aan de raad van de gemeente Uithoorn. Mocht u nog u nog informatie missen dan horen wij dat graag.